

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 05 «Практикум з наукової комунікації»

обов'язкова загальна
денна форма здобуття освіти

за освітньо-науковою програмою «Техногенно-екологічна безпека»

підготовки доктора філософії

в галузі знань 18 «Виробництво та технології»

за спеціальністю 183 «Технології захисту навколишнього середовища»

мова викладання українська

Рекомендовано кафедрою мовної
підготовки на 2023–2024 навчальний
рік.

Протокол від 8 липня 2023 року № 1

Силабус розроблений відповідно до робочої програми обов'язкового професійного освітнього компонента ОК 05 «Практикум з наукової комунікації»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація навчальної дисципліни

Знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Практикум з наукової комунікації» (компонент ОК 05 в освітньо-науковій програмі (ОНП) «Техногенно-екологічна безпека» (ТЕБ)), сприяє вдосконаленню культури наукового мовлення, правильності ведення наукової документації, побудові текстів наукового стилю, відомчого та загальнодержавного усного спілкування. Пріоритетним завданням при цьому виступає досконале володіння науковцями літературною мовою, її обома формами – усною і писемною.

Курс передбачає формування стійких навичок наукової комунікації відповідно до державних та міжнародних стандартів, умінь використовувати набуті знання під час вирішення питань наукового та педагогічного характеру.

Набуті знання також формують особистість майбутнього науковця.

Опанування навчального компонента ОК 05 «Практикум з наукової комунікації» для денної форми здобуття вищої освіти займає 1 семестр, уміщує 3 кредити ЄКТС (90 годин) та здійснюється в 1 семестрі, тобто на 1 курсі підготовки, містить 30 годин (15 занять) аудиторних та 60 годин самостійної роботи, з яких 4 години (2 заняття) – лекції, 26 годин (13 занять) – практичні заняття, передбачає підготовку 1 модульної контрольної роботи (МКР), завершується складанням екзамену.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Лептуга Олена Костянтинівна, доцент кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету, кандидат філологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 429. Робочий номер телефону – 707-34-27.
E-mail	leptuganews@gmail.com
Наукові інтереси	– дискурс, – інтертекстуальність
Професійні здібності	– навички дослідження міжкультурної комунікації у сфері цивільного захисту, – навички лексико-семантичного дослідження професійної термінології працівників ДСНС України
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&pli=1&user=K-uSCkAAAAAJ

	Профіль у ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7466-0373 <i>Заплановано</i> 1. Методика кількісного визначення надходжень забруднюючих речовин в річку з підземним потоком / Н.К. Маркіна, Я.В. Горишнякова, О.О. Доценко, О.К. Лептуга // Всеукраїнська науково-практична конференція «Проблеми техногенно-екологічної безпеки в сфері цивільного захисту»: збірник матеріалів (08–09 грудня 2022 р., НУЦЗУ, Харків). Х.: НУЦЗУ, 2022.
--	--

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться відповідно до затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Мета вивчення дисципліни: розвиток академічних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій здобувачів, що сприятиме підвищенню якості їхньої науково-дослідної діяльності та професійного рівня, культури наукового усного й писемного мовлення державною мовою під час презентації та обговорення результатів власного наукового дослідження.

Місце навчальної дисципліни в освітньо-науковій програмі визначається тим, що результати навчання, набуті здобувачами вищої освіти під час опанування навчальної дисципліни «Практикум з наукової комунікації», а саме тих, що вказані в меті вивчення дисципліни, стануть у нагоді під час опанування освітнього компонента ОК 06 «Педагогічна практика», а також під час здійснення досліджень за окремими розділами дисертаційної роботи та під час підготовки до її захисту, а також у майбутній науково-педагогічній діяльності в закладах вищої освіти IV рівня акредитації, у тому числі й із специфічними умовами навчання.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	
Статус дисципліни	обов'язкова	
	загальна	
Рік підготовки	1-й	
Семестр	1-й	
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	3	

- кількість модулів	1	
- загальна кількість годин	90	
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	4	
- практичні заняття (годин)	26	
- семінарські заняття (годин)	–	
- лабораторні заняття (годин)	–	
- курсовий проект (робота) (годин)	–	
- інші види занять (годин)	–	
- самостійна робота (годин)	60	
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	–	
- підсумковий контроль	екзамен	

Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна починає викладатись у 1 семестрі на 1 курсі підготовки й тому для її опанування необхідними є результати вивчення дисциплін гуманітарного спрямування, опанованих здобувачами вищої освіти під час здобуття другого рівня вищої освіти ступеня «магістр», вільне володіння державною мовою в соціальній і професійній сферах; демонстрування культури мислення, мовлення та навичок культурного діалогу.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Техногенно-екологічна безпека» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми охорони навколишнього середовища державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях	ПРН 02
Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, дотримуючись принципів наукової етики.	ПРН 12
Проводити навчальну, методичну, наукову та організаційну роботу за професією групи «Викладачі закладів вищої освіти» (забезпечує відповідність	ПРН 17

Професійному стандарту групи професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства № 610 від 23.03.2021 р.).	
Проводити документообіг за професією групи «Викладачі закладів вищої освіти» (забезпечує відповідність Професійному стандарту групи професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства № 610 від 23.03.2021 р.).	ПРН 18

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність розробляти проекти та управляти ними.	ЗК 01
Здатність працювати в міжнародному контексті.	ЗК 02
Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері технологій захисту навколишнього середовища на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.	ЗК 03
Здатність до набуття знання і розуміння предметної області і професійної діяльності; набуття навичок критичного мислення та комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію; здатності використовувати інформаційні і комунікаційні технології, до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел, до особистого і професійного розвитку, до генерування нових ідей, до застосування кращих практик у професійній діяльності, до мотивування людей та руху до спільної мети, до дій на основі етичних міркувань (у тому числі присяги, статутів, кодексів тощо) соціально відповідально і свідомо, до прояву толерантності, поваги до культурного різноманітності (забезпечує відповідність Професійному стандарту групи професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства № 610 від 23.03.2021 р.).	ЗК 05
Здатність демонструвати культуру наукового усного і писемного мовлення державною та іноземною мовами під час презентації та обговорення результатів власного наукового дослідження.	ЗК 04
Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні рішення у сфері досліджень, розроблення та впровадження сучасних природо-, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, лідерство під час їх	СК 05

реалізації.	
<p>Здатність розробляти програму та навчально-методичні матеріали навчальної дисципліни, здатність планувати, готувати і проводити навчальні заняття та консультації, аналіз і надавати рекомендації щодо результатів опанування освітніх компонентів (курсантів, студентів, слухачів, ад'юнктів, аспірантів), провадити індивідуальний супровід (наставництво, менторство) з досягненням запланованих результатів з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб ЗВО, освітні та наукові заходи, здатність розробляти критерії та обирати інструменти та провадити оцінювання (атестацію) і надавати зворотний зв'язок і рекомендації за його результатами (забезпечує відповідність Професійному стандарту групи професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства № 610 від 23.03.2021 р.).</p>	СК 14
<p>Здатність обґрунтовувати, спланувати та виконати дослідницький проєкт, проаналізувати апробувати та опублікувати результати його виконання (презентація, звіт, тези, стаття, монографія), підготувати комплект документів для отримання документа про захист права інтелектуальної власності, здатність готувати елементи документообігу кафедри й інших колегіальних органів, брати участь у нарадах і інших професійних об'єднаннях, здатність розробляти, здійснювати моніторинг і вдосконалювати (переглядати і оновлювати) освітні програми та готувати матеріали для їх акредитації, здатність здійснювати наукову/фахову експертизу дослідницьких (наукових) чи фахових проєктів та надавати експертні консультації (забезпечує відповідність Професійному стандарту групи професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства № 610 від 23.03.2021 р.).</p>	СК 15

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Наука й комунікація

Тема 1.1. Наукознавство. Наукові спільноти.

Тема 1.2. Модель творення та сприйняття наукового тексту.

Тема 1.3. Методологія наукових досліджень.

Тема 1.4. Методи наукового дослідження.

Тема 1.5. Комунікативний кодекс.

Тема 1.6. Поняття пресупозиції як запоруки успішної комунікації науковців.

Тема 1.7. Експліцитна й імпліцитна інформація в науковій комунікації. Текст і дискурс.

Тема 1.8. Комунікативні інтенції. Стратегії мовленнєвого спілкування. Науковець як особистість.

Тема 1.9. Новітні способи наукової комунікації. Формування єдиної наукової картини світу.

Тема 1.10. Основні способи передавання слова як лексичної одиниці.

Тема 1.11. Безеквівалентна лексика й псевдоеквіваленти.

Тема 1.12. «Калька» та власне українські відповідники.

Тема 1.13. Практикум перекладу фахового тексту.

Тема 1.14. Наука й комунікація. Модульна контрольна робота.

Тема 1.15. Презентація власного доробку. Підсумкове заняття за модулем «Наука й комунікація».

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
1-й рік, 1-й семестр						
Модуль 1. Наука й комунікація						
Тема 1.1. Наукознавство. Наукові спільноти.	6	2	0	0	4	0
Тема 1.2. Модель творення та сприйняття наукового тексту.	6	0	2	0	4	0
Тема 1.3. Методологія наукових досліджень.	6	0	2	0	4	0
Тема 1.4. Методи наукового дослідження.	6	0	2	0	4	0

Тема 1.5. Комунікативний кодекс.	6	2	0	0	4	0
Тема 1.6. Поняття пресупозиції як запоруки успішної комунікації науковців.	8	0	2	0	6	0
Тема 1.7. Експліцитна й імпліцитна інформація в науковій комунікації. Текст і дискурс.	6	0	2	0	4	0
Тема 1.8. Комунікативні інтенції. Стратегії мовленнєвого спілкування. Науковець як особистість.	6	0	2	0	4	0
Тема 1.9. Новітні способи наукової комунікації. Формування єдиної наукової картини світу.	6	0	2	0	4	0
Тема 1.10. Основні способи передавання слова як лексичної одиниці.	6	0	2	0	4	0
Тема 1.11. Безеквівалентна лексика й псевдоеквіваленти.	8	0	2	0	6	0
Тема 1.12. «Калька» та власне українські відповідники.	6	0	2	0	4	0
Тема 1.13. Практикум перекладу фахового	6	0	2	0	4	0

тексту.						
Тема 1.14. Наука й комунікація. Модульна контрольна робота.	6	0	0	0	4	2
Тема 1.15. Презентація власного доробку. Підсумкове заняття за модулем «Наука й комунікація»	2	0	2	0	0	0
Разом за модулем 1	90	4	24	0	60	2
Разом	90	4	24	0	60	2

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми Очна (денна) форма навчання	Кількість годин
1	Тема 1.2. Модель творення та сприйняття наукового тексту.	2
2	Тема 1.3. Методологія наукових досліджень.	2
3	Тема 1.4. Методи наукового дослідження.	2
4	Тема 1.6. Поняття пресупозиції як запоруки успішної комунікації науковців.	2
5	Тема 1.7. Експліцитна й імпліцитна інформація в науковій комунікації. Текст і дискурс.	2
6	Тема 1.8. Комунікативні інтенції. Стратегії мовленнєвого спілкування. Науковець як особистість.	2
7	Тема 1.9. Новітні способи наукової комунікації. Формування єдиної наукової картини світу.	2
8	Тема 1.10. Основні способи передавання слова як лексичної одиниці.	2
9	Тема 1.11. Безеквівалентна лексика й псевдоеквіваленти.	2
10	Тема 1.12. «Калька» та власне українські відповідники.	2
11	Тема 1.13. Практикум перекладу фахового тексту.	2
12	Тема 1.14. Наука й комунікація. Модульна контрольна робота.	2
13	Тема 1.15. Презентація власного доробку. Підсумкове заняття за модулем «Наука й комунікація».	2
	Разом	26

Орієнтовна тематика лабораторних і семінарських занять – не передбачено планом.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань – не передбачено планом.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- модульна контрольна робота,
- екзамен.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті методом опитування та тестового контролю.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти виконують одну модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль проводиться у формі усного екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	2	0
	практичні заняття*	12	4
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	1	22
Разом за модуль 1			70
Разом за поточний контроль			70
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)			–
III. Підсумковий контроль (екзамен)			30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів при *опитуванні* на практичному занятті:

4 бали – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

1–3 бали – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

0 балів – здобувач не знає відповіді на питання або поверхово розкрив лише окремі положення при цьому припустився суттєвих помилок.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератур (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Модульний контроль

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення передостаннього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульної контрольної роботи (оцінюється від 0 до 22 балів):

22 бали – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

15–21 бал – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань він демонструє не достатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки.

8–14 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки.

4–7 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

2–6 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає певні помилки, відповідає на питання, що потребують однослівної відповіді.

0–1 бал – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Підсумковий контроль

Екзамен є формою підсумкового контролю та проводиться на окремому занятті під час сесії. Завдання до екзамену складаються з питань, відповіді на які надаються ЗВО усно. Під час оцінювання викладачем ураховується повнота розкриття відповіді на питання, рівень володіння навчальним матеріалом.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

25–30 балів – у повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, правильно виконав практичне завдання;

20–24 бали – достатньо володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні мовленнєві помилки.

15–20 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом, але поверхово аналізує матеріал без обґрунтування та аргументації, допускає суттєві мовленнєві помилки.

7–14 балів – недостатньо розкриває зміст теоретичного питання та практичного завдання, допускаючи при цьому суттєві помилки.

1–6 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Наукознавство.
2. Наукові спільноти.
3. Модель творення та сприйняття наукового тексту.
4. Методологія наукових досліджень.
5. Методи наукового дослідження.
6. Комунікативний кодекс.
7. Моделі та канали комунікації.
8. Поняття пресупозиції як запоруки успішної комунікації науковців.
9. Експліцитна й імпліцитна інформація в науковій комунікації.
10. Текст і дискурс.
11. Прагматичні аспекти наукової комунікації.

12. Комунікативні інтенції.
13. Стратегії мовленнєвого спілкування.
14. Науковець як особистість.
15. Лаконічність наукової думки.
16. Еволюція способів трансляції наукових знань.
17. Новітні способи наукової комунікації.
18. Формування єдиної наукової картини світу.
19. Основні способи передавання слова як лексичної одиниці.
20. Поняття лексичного варіанту в перекладі.
21. Безеквівалентна лексика й псевдоеквіваленти.
22. «Калька» та власне українські відповідники.
23. Практикум перекладу фахового тексту.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. Здобувач вищої освіти під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, під час самостійного виконання завдань, а також під час складання елементів поточного та підсумкового контролю повинні дотримуватися політики академічної доброчесності відповідно до чинного законодавства.

6. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульної контрольної роботи здобувачі вищої освіти мають дотримуватися політики гендерної рівності відповідно до чинного законодавства.

7. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульної контрольної роботи та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися протиепідемічних заходів відповідно до чинного законодавства.

8. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися заходів безпеки воєнного стану відповідно до чинного законодавства.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

Основна

1. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. *Методологія і організація наукових досліджень*. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
2. *Культура наукової мови: навч. посібник* / Уклад. Н.О. Лисенко, Н.В. Піддубна, О.О. Тележкіна. Х.: Тім Пабліш Груп, 2015. 224 с.
3. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб.* Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
4. *Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник* / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х.:ХНАУ, 2017. 272 с.
5. *Наукова комунікація як складова фахової діяльності / Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. 5-те вид., виправл. і доповнен.* / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. К.: Алерта, 2019. С. 510–634.

Додаткова

1. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 183 «Технології захисту навколишнього середовища» галузі знань 18 «Виробництво та технології» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Затв. Наказом МОН України № 1427 від 23.12.2021 р. Офіційне видання. Київ, 2022. 15 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/24/183-Tekhn.zakh.navk.seredovyshchadokt.filos.pdf>
2. Освітньо-наукова програма вищої освіти «Техногенно-екологічна безпека». Галузь знань 18 «Виробництво та технології». Спеціальність 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти. Відповідає Стандарту вищої освіти, затв. Наказом Міністерства освіти і науки України № 1427 від 23.12.2021 р. / Уклад. О.М. Кондратенко, В.А. Андронов, В.Ю. Колосков, Є.О. Рибка. Х.: НУЦЗ України, 2022. 24 с. URL: http://fteb.nuczu.edu.ua/images/osvitni-programi/2021/183_teb_df_22.pdf.
3. Робоча програма загального обов'язкового освітнього компонента ОК 05 «Практикум з наукової комунікації» освітньо-наукової програми «Техногенно-екологічна безпека». Спеціальність 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Галузь знань 18 «Виробництво та технології». Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти / Уклад.: І.Є. Богданова, О.К. Лептуга. Х.: НУЦЗ України, 2022. 14 с.
4. Аллахвердян Т.М. *Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи наукової комунікації»*. Дніпропетровськ, 2015. 17 с.

Інформаційні ресурси

1. UniCheck онлайн сервіс для перевірки на анти плагіат. Офіційний

сайт. URL: <https://unicheck.com/uk-ua>.

2. Лінгвістичний портал «Mova.info». URL: <http://www.mova.info>

3. Ресурс «Нова мова». URL: <http://www.novamova.com.ua>

4. Український лінгвістичний портал Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. URL: <http://www.ulif.org.ua>

5. Російсько-українські словники. URL: <https://r2u.org.ua/>

6. Портал української мови та культури «Словник.UA». URL: <https://slovnyk.ua/>

Розробник:

доцент кафедри мовної підготовки
кандидат філологічних наук, доцент

Олена ЛЕПТУГА